

Νέα Κατσανοχωρίων

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΤΣΑΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ -ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1997 - ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 32

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΑΛΒΑΝΩΝ

ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΑΣ ΤΟ 1912

Γράφει και επιμελείται ο Στέφανος Τσελίκης

Πολλοί έγραψαν για τη συμπεριφορά των Τουρκαλβανών κατά την περίοδο του 1912, πλην όμως, δεν μας έδωσαν περισσότερα στοιχεία, για να σχηματίσουμε μια γνώμη επί του θέματος αυτού.

Ψάχνοντας στις εκδόσεις του Δράκου Παπαδημητρίου, να βρω στοιχεία από τη δράση του στρατού μας το 1912, γύρω από Μπιζάνι, διαπίστωσα ότι ένας ακόμα πονοκέφαλος για το στρατηγό Σαπουντζάκη, ήταν τα πολλά άτακτα Αλβανικά σώματα, τα οποία επιστρατεύονταν από τους Τούρκους και απειλούσαν να κάψουν όλα τα χωριά της Ηπείρου και να σφάξουν όλο τον πληθυσμό.

Η ζωή των Ελλήνων έγινε μαρτυρική. Στην επαρχία Πωγωνίου οι εξοργισμένοι Τούρκοι, με τη σύμπραξη των άτακτων Αλβανών, λεηλάτησαν τα χωριά Ραβένια, Δολιανά και στη συνέχεια τη Ζαράβινα. Στο δρόμο λεηλάτησαν το χάνι Φίλια, το έκαψαν και μίτηκαν μέσα στη Ζαράβινα, αφού έκαψαν και τα 56 σπίτια που είχε το χωριό, και τη σχολή του αειμνήστου Β. Μελά που ήταν νεόκτιστη. Στη συνέχεια έφτασαν στο χωριό Βήσσανη, με σκοπό να συνεχίσουν το έργο τους, πλην όμως πολλοί ένοπλοι χωρικοί από τα γύρω χωριά τους έτρεψαν σε φυγή. Τα 250 γυναικόπαιδα της Ζαράβινας κατέφυγαν στη Βήσσανη και κατέλυσαν στα δύο σχολεία του χωριού.

Το γραφείο τύπου ανακοίνωσε στις 30 Οκτωβρίου 1912 τις παρακάτω καταστροφές:

Υπό τις διαταγές του Δ/τού χωροφυλακής Ιωαννίνων, Τουρκικός στρατός αποτελούμενος από 700 πεζούς, 150 χωροφύλακες και 300 Τουρκαλβανούς διέπραξε τρομερά και ακατανόμαστα εγκλήματα. Το σώμα αυτό έφερε μαζί του μεγάλη ποσότητα οιοπνεύματος και αφού λεηλάτησαν τα σπίτια, τα έκαψαν. Το Θεριακίσι, η Πέτρα, η Λιάπη, έπαθαν μεγάλη καταστροφή. Πολλά χωριά της περιφέρειας Ιωαννίνων, δεν πυρπολήθηκαν αλλά οι ζημιές ήταν μεγάλες όλα τους παρουσίαζαν ένα σωρό ερείπια. Η Γότιστα, η Κράψη, το Συράκο, το Λοξέτσι, το Φορτόσι, το Κωστίσι, η Κορύτιανη, η Πλαίσια, το Πάτερο, το Καλέντζι, τα Λάζαινα, η Βαλτσώρα και πολλά άλλα, έπαθαν μεγάλες καταστροφές.

Οι κάτοικοι κατέφυγαν στα βουνά και στα δάση. Μέσα σε σπήλαια κοντά στα Γιάννενα, κατέφυγαν έξι χιλιάδες γυναικόπαιδα και τρέφονταν με χόρτα και φύλλα δέντρων. Άλλες 1800 ψυχές κατέφυγαν στο χωριό Χαλίκι επί ελληνικού εδάφους πεινασμένοι και ταλαιπωρημένοι.

Στη Μεγάλη και Μικρή Γότιστα, οι κάτοικοι δεν πρόφτασαν να κρυφτούν στα δάση και τους συνέλαβε ο Τουρκικός στρατός. Εικοσιπέντε χωρικοί και δύο ιερείς, αφού βασανίστηκαν κατακρεουργήθηκαν με το χειρότερο τρόπο. Στο χωριό Δεμάτι Τουρκαλβανοί συνέλαβαν δώδεκα γυναίκες και κορίτσια, τα οποία αφού υπέστησαν κτηνώδη βίαν, ακροτηριάστηκαν. Δέκα γέροντες από το χωριό Πιοβόλι, δεν μπόρεσαν ν' ακολουθήσουν τους συγχωριανούς των, συνελήφθησαν και υπέστησαν μαρτυρικό θάνατο.

Σε πολλά εύπορα χωριά όπως το Μέτσοβο, εισπράττονταν λύτρα, φονεύοντας αυτούς που δεν ήθελαν να τα καταβάλλουν. Πρόκριτος κατέβαλε 700 λίρες και 200 άλλος εύπορος Μετσοβίτης.

Πολλοί αξιωματικοί του τουρκικού στρατού και οι αρχηγοί των Τουρκαλβανών, έστειλαν στα Τσαμωχώρια, εκτός από τα λύτρα και αυτά τα κοπάδια των αιγοπροβάτων που άρπαζαν από τα Ελληνικά χωριά.

Δεν υπάρχουν λεπτομέρειες για τα λοιπά διαμερίσματα της Ηπείρου, πάντως οι χριστιανικοί πληθυσμοί βρίσκονταν σε απόγνωση.

Η κατάσταση αυτή έπεισε την ελληνική κυβέρνηση ν' αντιτάξει κατά των Αλβανών, περισσότερα άτακτα σώματα Ελλήνων, ιδιαίτερα κρητικών, εξασκημένων στον πόλεμο κατά των ατάκτων, στη γενική αρχηγία των σωμάτων αυτών, 30 τον αριθμό, ανέλαβε ο συνταγματάρχης Αν. Κόρακας, με έδρα τα Πράμαντα. Μεταξύ των αρχηγών των σωμάτων αυτών, ήταν και ο Α. Κρίαρης ο οποίος έγραψε αρκετά για την απελευθέρωση των Κατσανοχωριών. Τα σώματα αυτά έγιναν ο φόβος και ο τρόμος των Τουρκαλβανών τακτικών και ατάκτων.

Από τις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας

Στο Πνευματικό Κέντρο Φανερωμένης και στην αίθουσα του Τουριστικού Περιπτέρου το Σάββατο 18 Γενάρη ο Σύλλογος Κατσανοχωριών Ιωαννίνων κάλεσε τα Διοικητικά Συμβούλια των Συλλόγων και τους κατοίκους της περιοχής και έκρινε την πρωτοχρονιάτικη πίτα.

Η πίτα και ο χορός που ακολούθησε αφιερώθηκαν στους κατοίκους των χωριών μας, στους ξωμάχους, τους ανθρώπους του μόχθου, τους γεωργοκτηνοτρόφους και στους μόνιμους κατοίκους της περιοχής, γιατί αυτοί έχουν τα σπίτια τους ανοιχτά και δε ρημάζουν ακόμα τα χωριά.

Η συμμετοχή των κατοίκων ήταν μεγάλη η ατμόσφαιρα πανηγυρική και οικογενειακή.

Το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες. Φεύγοντας απολαύσαμε για μια φορά ακόμα το άλσος της Φανερωμένης που είναι αναντικατάστατο. Και ο Αποκριάτικος χορός στα Λιβαδάκια την 1η Μαρτίου, άφησε άριστες εντυπώσεις.

Για πρώτη φορά στο Σύλλογό μας, συμμετείχαν πάνω από τριακόσια άτομα. Το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες με ποικιλία χορών, στους οποίους

ξεχωρήσαμε και πολλά talenta...

Ο πρόεδρος, αφού καλωσόρισε τους παριστάμενους, τους ενημέρωσε για τις εκδηλώσεις της Φανερωμένης και τις δυνατότητες που έχουν τα Κατσανοχώρια με το υποβάθρο που διαθέτουν σήμερα.

Γράμματα, εμπόριο, ιστορικοί τόποι, αρχαιολογικοί χώροι, το Μοναστήρι της Τσουνκας, τη Φανερωμένη και άλλες παρόμοιες εκκλησίες, τη χαράδρα του Αράχθου που σιγά - σιγά αξιοποιείται, την εφημερίδα μας και πολλά άλλα αξιόλογα που ανεβάζουν τα Κατσανοχώρια στην πρώτη σειρά και δίπλα σε άλλες αξιόλογες περιοχές του Νομού μας.

Τέλος ευχαρίστησε όλους για την προαιρετική ενίσχυση της εφημερίδας μας και εξέφρασε την ευχή όπως πολλαπλασιαστούν οι συνδρομητές, για την εύρυθμη έκδοσή της.

Την εκδήλωσή μας τίμησε με την παρουσία τους οι κ.κ. Οικονόμου Κώστας, πρόεδρος Συλλόγου Κατσάνων και μέλος του Δ.Σ. της Πανεπιστημιακής, ο πρόεδρος των Ζαγορισιτών δικηγόρος κ. Βασίλειος Γ. Μπούρης, ο Ιωάννης Παπαζαχαρίας ταμίας της Αδελφότητας Πλεσιτών Αθηνών και ο Θεόδωρος Λέντζος αντιπρόεδρος, ταμίας των αποδήμων Κορύτιανης.

Ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΧΑΜΟΓΕΛΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΜΕΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

Χαράς ευαγγέλια για τα χωριά μας, το Δημοτικό Σχολείο Καλεντζίου - Πλαίσιας, που καταστράφηκε ολοσχερώς προ διετίας περίπου, επανακατασκευάζεται.

Ήδη το Υπουργείο Πολιτισμού διέθεσε για την σκεπή δέκα εκατομμύρια δραχμές και η Νομαρχία Ιωαννίνων σαν πρώτη δόση, το ποσό των δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών.

Δε βρίσκουμε λόγια να ευχαριστήσουμε τους εκλεκτούς μας φίλους που βοήθησαν και είχαμε το ευχάριστο αυτό αποτέλεσμα.

Η εφημερίδα μας και οι ανταποκριτές μας, πολλές φορές ασχολήθηκαν και αρθρογράφησαν για το θέμα αυτό και δίκαια αισθάνονται ικανοποιημένοι, γιατί οι αγώνες μας δεν πήγαν χαμένοι αλλά καρποφόρησαν.

Στον κ. Σπύρο Πανταζή ευχαριστούμε για τα καλά του λόγια και τον διαβεβαιώνουμε ότι το ενδιαφέρον μας για την πολιτιστική κληρονομιά θα είναι συνεχές, πιστεύουμε δε απόλυτα ότι θα διατηρήσουμε τα ιδιαίτερα χαράκτηριστικά και την ιδιαίτερη φυσιογνωμία των χωριών μας.

Στέφανος Τσελίκης

Δημοσιεύουμε παρακάτω το υπ' αριθμ. 164/17.2.1997 έγγραφο της 6ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων. Προς την Εφημερίδα «ΝΕΑ ΚΑΤΣΑΝΟΧΩΡΙΩΝ» υπόψη κ. Στεφάνου Τσελίκη Ν. Ζέρβα 81 Ενταύθα

«Με ευχαρίστηση θέλουμε να σας πληροφορήσουμε ότι το Υπουργείο Πολιτισμού ενέταξε στο πρόγραμμα «Χρηματοδοτούμενα Μνημεία Ιδιοκτησίας ΟΤΑ» την επισκευή του ιστορικού Δημοτικού Σχολείου Καλεντζίου - Πλαίσιας (Διατηρητέου Μνημείου).

Έτσι εγκρίθηκε πίστωση 10 εκ.δρχ. για την επανακατασκευή της στέγης του η οποία ως γνωστόν καταστράφηκε ολοσχερώς κατά την προ δύο ετών εκδηλωθείσα πυρκαγιά.

Τέλος θέλουμε να δεχθείτε τις ευχαριστίες μας για το θερμό αγώνα που κάνετε για την περιοχή σας και ιδιαίτερα θέλουμε να σας συγχαρούμε για το ενδιαφέρον που δείχνετε για την πολιτιστική κληρονομιά των Κατσανοχωριών η οποία ως γνωστόν μόρεσε και διατήρησε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και την ξεχωριστή φυσιογνωμία της.

Χρειάζεται βεβαίως συνέχεια αυτή η προσπάθεια στην οποία θα μας βρείτε αργούς και συνοδοιπόρους.

Ο προϊστάμενος της Εφορείας
Σπύρος Πανταζής
Αρχιτέκτων Μηχανικός»

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΩΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Γράφει ο Ηρακλής Κέτσος, μέλος του Δ.Σ. Συλλόγου Κατσάνων

Η περιοχή Κατσανοχωριών, ως γνωστόν, είναι ορεινή και άγονη. Γεωγραφικά αποτελεί ένα όμορφο ξεχωριστό κομμάτι του νομού Ιωαννίνων. Πλούσιο σε άγρια φύση, με την ξακουστή χαράδρα του ποταμού Αράχθου. Τα παλιά θρυλικά γεφύρια, τα τοπωνύμια, τα καράκωλια, τα αρχαία και βυζαντινά μνημεία, τους μεγαλοπρεπείς ναούς που όλα αυτά μαρτυρούν τον πολιτισμό, το θρησκευτικό συναίσθημα και τους αγώνες των κατοίκων εναντίον κατακτητικών επιδρομών.

Η περιφέρεια αυτή, το κομμάτι αυτό του νομού, προσφέρεται όσο καμμία άλλη για τουριστική ανάπτυξη, αλλά παρά τις προσπάθειες όλων των τοπικών φορέων υστερεί τρομερά στον τομέα αυτό, από την αδιαφορία του κράτους και κυρίως της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Από ανέκαθεν οι Κατσάνοι ένεκα του αγώνου της περιοχής υπήρξαν ταξιδευόμενοι άνθρωποι, έξυπνοι και εργατικοί και διακρίθηκαν στο εμπόριο, στις τέχνες και τα γράμματα, τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στην αλλοδαπή. Και ουδέποτε ελησμόνησαν τη γενέτειρα πατρίδα.

Το γεγονός αυτό μαρτυρούν τα παλιά αρχοντοσπίτια τα αθάνατα καλλιτεχνικά πηγάδια, οι υδατοδεξαμενές πόσιμοι βρόχινο νερό και τα κληροδοτήματα που λειτουργούν σε όλες σχεδόν τις Κοινότητες της περιοχής (Κληροδοτήματα, Λούλη, Τζέτζου, Σακαπένη, Κατάρη, Πουλή κ.α.), ένδειξη ανθρωπιάς και αγάπης προς τον τόπο, τα οποία βοήθησαν και βοηθούν και σήμερα στην ανάπτυξη της περιοχής.

Παρά ταύτα όμως, είτε από έλλειψη αξιοποίησης, είτε από αδιαφορία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας η περιοχή σήμερα φθίνει και υποβαθμίζεται συνεχώς πληθυσμιακά και μάλιστα σε νέους ανθρώπους, παρά τις προσπάθειες όλων των φορέων των Κοινοτήτων που συγκλίνουν στη συγκράτηση του ανθρώπινου δυναμικού στη γενέτειρα.

Συνέχεια στην διηγεσία

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor creases and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page is bound into a dark, possibly black or dark brown, cover material. The overall lighting is even, highlighting the subtle variations in the paper's tone and texture.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor creases and discoloration, characteristic of old paper. On the left side, the binding of the book is visible, showing the inner cover material and the stitching. The page is otherwise empty of any text or markings.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and a vertical crease near the right edge. A small, dark, rectangular object is visible in the bottom right corner.

Ο ΕΥΝΟΥΧΟΣ

Γράφει ο Δημήτρης Α. Νίκου

Η μάνα μου εκείνη τη μέρα δεν μου έδωσε το βιβλιαράκι ή μπακαλοδεύτερο όπως το λέγαμε με τα βερσέδια του μπακάλη. Πάρε τέσσερα αυγά μου είπε και πήγαινε στο μπακάλι να πάρεις σπύρτα, ένα βελόνι και ράματα. Ήταν είδη πρώτη ανάγκη, σπύρτα για άναμα φωτιάς και ράματα για να ράβει τα κουρέλια μας. Αφού το βιβλιαράκι γέμισε βερσέδια άρχισε η συναλλαγή «είδος με είδος» όπως λέγαμε. Πάντως μου περίσνευε μια δραχμή και πήρα με δέκα δεικάρους, δέκα ολόκληρες καραμέλες.

Τούτη τη φορά λοξοδρομήσα. Αντί να πάω στο μαγαζί του χωριού μας του Τέλη Αγγέλη, πήγα προς το γειτονικό μεγαλοχώρι τα Πλαίσια. Φύση ανήσυχη και ερευνητική πάλευα μέσα από την άγνοιά μου να γνωρίσω τον κόσμο. Τράβηξα ίσια σφυρίζοντας. Κάποια στιγμή κοντά στο μεσοχώρι με τα μεγάλα και αιωνόβια πλατάνια, είδα και άκουσα κόσμο να θορυβεί. Πλησίασα δειλά το μουλουόκι και αντίκρισα από τη φτάχτη θέαμα φοβερό και πρωτόγνωρο. Για να έχω εικόνες καθαρότατες, πήδηξα τη φράχτη και αναμίχθηκα με το πλήθος. Στα γύρω δέντρα ήταν δεμένα ένα βόδι, δύο κριάρια και δύο τράγοι. Στο έδαφος ήταν ένας αρσενικός γαϊδαρός. Τον είχαν δέσει γερά από το καπίστρο σε ένα δέντρο. Ύστερα του έδεσαν... χέρια και... πόδια και τον κρατούσαν γερά τέσσερις γεροδεμένοι άνδρες. Πάνω από τον γαϊδαρό ήταν ο Βαγγέλης Σιαφαρίκας, άντρας σωματώδης, επιβλητικός και βαθεία μελαχροινός. Είχε το γενικό πρόσταγμα. Ενώ ήταν καλός άνθρωπος, το επάγγελμά του τον φαντάζομαι σαν βασανιστή των αδελφών μας των ζώων. Ήταν ευνουχιστής.

Φορούσε μια ποδιά μπροστά του χιλιοματωμένη και κρατούσε στα χέρια του διάφορα εργαλεία, σπάγγους, σφιγιά, μαχαίρια κ.τ.λ.

Τί θα κάνει εδώ; ρώτησα δειλά. Θα μουνχίσει όλα αυτά τα δεμένα ζώα, γιατί είναι βαρβάτα.

Και είναι κακό στα ζώα να είναι βαρβάτα;

Όχι, αλλά κοσιεύουν στις ξένες θηλυκές τις τετοιώνουν και... αδινατίζουν, ενώ ημείς τα θέλουμε γερά και αφού μας εγγασθούν για χρόνια ύστερα τα σφάζουμε και τα τρώμε εκτός φυσικά από το γομάρι. Τρόμαξα, μέχρι τότε παιδί καθώς ήμουν δεν γνώριζα ότι σχεδόν είναι κακό να είσαι αρσενικός και ακόμα χειρότερο να ερωτεύεσαι. Οι άνθρωποι αυτοί με πρωτόγονα μέσα και

βασανιστικά πήγαιναν -ενάντι στη φύση και στη μεγαλύτερη χαρά της ζωής.

Κάθισα σε ένα κουκούλι. Είδα θέαμα που με πόνεσε και με προβληματίσε. Τώρα ο ευνουχιστής άρχισε το ευνουχισμό, δηλαδή το μουνούχισμα. Έθεσε τα δύο στρουγγυλά γεννητικά όργανα του γαϊδαριού ανάμεσα σε δύο σάνιδες και άρχισε να τα πιέζει, δυνατά, τόσο δυνατά που τα πολτοποιήσε, για να είναι βέβαιος ότι τα συνέθλιψε και τα αχρήστευσε, πάτησε ο ίδιος που ζύγιζε 100 περίπου κιλά, πάνω στις σάνιδες. Τότε ιδρωμένος από κούραση και την αγωνία κατέβηκε. Σε όλο αυτό το διάστημα το καμένο, το ζώο σφάδαζε από αβάσταχτους πόνους. Μας κοίταζε στα μάτια παρακλητικά σαν να μας ζητούσε να το σώσουμε και να μας ρωτούσε γιατί;

Μέσα σε ζεστά πανιά τα έδεσε και τον άφησε σε φριχτούς πόνους να ξεκουραστεί και άφησε τη φύση να τον γιατρέψει.

Εκείνο που με συγκλόνιζε ήταν η άγνοια των άλλων ζώων που ανυποψίαστα κοιτούσαν τα βασανιστήρια και περιμέναν τη σειρά τους στωικά.

Και ο συνομιλητής μου συνέχισε:

Έχουμε και άλλον τρόπο ευνουχισμού, που θα ακολουθήσει σε άλλα ζώα. Να, με σπάγγο από τη ρίζα του δένει σφιχτά τα δίδυμα γεννητικά όργανα, με αποτέλεσμα να σταματήσει η κυκλοφορία αίματος και έτσι να ξενεψουν. Ύστερα με ένα ξηράφι τα σφίξει και πέφτουν, μένοντας μόνο το δέρμα. Το ράβει με χοντρό βελόνι και τα ζεματάει με καυτό λάδι προς αποφυγή μολύνσεων. Με αυτόν τον τρόπο οι ευνουχιστές χωρίς να ναρκώνουν τα ζώα και με εντελώς πρωτόγονα και πρακτικά μέσα γίνονται πρόδρομοι των χειρουργών γιατρών και πραγματικοί βασανιστές. Αλλά το καλούσε η εποχή! Ήταν ένα επάγγελμα που σήμερα εξέλειπε, γιατί οι κτηνίατροι πραγματοποιούν τέτοιες επεμβάσεις εντελώς ανώδυνα και σύγχρονα.

Δεν άντεξα να παρακολουθήσω τον μουνούχισμό των άλλων ζώων και τράβηξα για το μαγαζί του Κολοκούρη όπου και ψάμισα. Σημειώνω εδώ ότι υπάρχουν εκ γεννητής και από τη φύση ζώα και άνθρωποι ευνουχισμένοι και στερημένοι τέτοιων οργάνων. Είναι μια παραξενιά της φύσης όπως και... λες πολλές...

Με τέτοιες και άλλες κακές εμπειρίες, πικράθηκα και κουράσθηκα μια ολόκληρη ζωή να ξαναφέρω την χαμένη αθωότητα της παιδικής μου ηλικίας. Πάλεψα μέσα από τη σιωπή να πνίξω και να ξεχάσω μια παιδική ανάμνηση, ένα τράνταγμα συνείδησης μέσα σε έναν κόσμο που βασανίζει χωρίς ο ίδιος να τιμωρείται.

Στα χωριά 'Ανοιξη και Πάσχα Του Γιώργου Χήτα

Ύστερα από τη χειμερινή νύχκη, ο ερχομός της 'Ανοιξης και του Πάσχα, δίνουν ζωντάνια στα χωριά. Οι εγκαταλεπόντες αυτά για πέρασμα του χειμώνα σε πόλεις κοντά στα παιδιά τους, σιγά-σιγά ξαναγυρίζουν στα χωριά για «ξεκαλοκαίριασμα». Και με την επιστροφή τους - κυρίως απομαχοί αυτοί δουλειάς - «ανοίγουν οι πόρτες» και για ερχομό των ξενιτεμένων τους, όποτε τους είναι βολικό, και που τοσο λαχταρούν τις λίγες ή πολλές φορές να τις περάσουν στα πατρώα χώματα για ξεκούραση, ρεμβασμό, θύμηση, ησυχία κι άλλα.

Στα άλλα κυρίως δεσπόζουν τα παιδικά χρόνια, με τα ωραία της υπαίθρου και την ξεγνοιασιά και τα όνειρα που πλάθανε σαν μεγαλώσουν...

'Ανοιξη! Αλλαγή στο σκηνικό. Τα δέντρα σιγά σιγά από γκριζά και γυμνά πρασινίζουν και λουλουδιάζουν. Το ίδιο και οι εκτάσεις μικρές και μεγάλες ντύνονται τα ανοιξιάτικα. Η χειμωνιάτικη αργιόδα αντικατασταίνεται απ' το ήρεμο. Σβήνει το μονότονο και φοβισμένο λάλημα πουλιών η αφθονία τους, το γλυκόχο. Χαρά Θεού παντού. Ο κρύος, παγερός αέρας, γίνεται αύρα, δροσερός, χαϊδεύει τα πάντα. Ηλιοβασιλέματα και πρωινά ποιητικά πια. Νερά δροσερά κι αυτά και κατακάθαρα, που ο αχός του από βροντερός κι ανάμικτος γίνεται κελάρισμα, τερπνός, σωστός νότος ρομαντικού μουσουρού...

Τέλος και τα λογής - λογής «ζούδια» αφήνουν τους κρυφώνες, και ξαναστολίζουν με την παρουσίαι τους, τη φύση. Κούκος - αηδονία έχουν την πρώτη θέση.

Αυτά κι άλλα πάμπολλα ο ερχομός της 'Ανοιξης, δίνει το σύνθημα στο κάλεσμα για τη νέα ζωή στα χωριά και γενικά στην ύπαιθρο.

Ζωή που οι άνθρωποι της υπαίθρου δεν την ξεχνούν και τη λαχταρούν. Οι εναλλαγές κάνουν την υπαίθρο πάντοτε εκλεκτή στο κύλισμα του χρόνου. 'Ανοιξη, καλοκαίρι, φθινόπωρο, χειμώνας. Κύλισμα με γοητεία ξεχωριστή η κάθε εποχή.

Και τώρα το Πάσχα, που η 'Ανοιξη του δίνει πιο χάρη, αλλά και το Πάσχα

συμπληρώνει το θείο με το ανθρώπινο... Και τα δύο κάνουν το τέλει, χάριμα ματιών και εξαύλωση σκέψης.

Η μεγάλη αυτή γιορτή στα χωριά είναι αξέχαστη. Ο άνθρωπος τη διάνησε και με διάφορες εκδηλώσεις για πανηγυρισμό της Ανάστασης, της ζωής απ' τον τάφο στο φως...

Τί να πρωτοθυμηθεί ο καθένας μας απ' τις πασχαλιάντικες μέρες στα χωριά! Ολόκληρο δεκαπενθήμερο μεγάλο με εικόνες και θύμηση! Λαζάρου, Βαΐων, Εβδομάδα Παθών με κορυφαίο τον Επιτάφιο, που η σιγαλιά της νύχτας και μάλιστα ανοιξιάτικης, δημιουργεί ελγος ως και ανάταση ψυχής και νου στο θείο Δράμα... «Ω! Γλυκύ μου Εαρ!» Μελωδίες υμνοδών και φύσης σε συνεπαίρνουν.

Και μετά η Ανάσταση το φως στη ζωή, τη χαρά. Κατανυκτικό το «Χριστός Ανέστη» στα προαύλια των εκκλησιών, με το παιχνιδισμα του φωτός λαμπάδες που σπάνε το σκοτάδι. Το άγγελμα «Χριστός Ανέστη» από το γλυκόχο ήχο της καμπάνας και το ανέμισμα σταυρωτά τους «τρικεριού» απ' τον παπά...

Και μετά σφίξιμο χεριών και φιλιά απ' τους πιστούς μεγάλους και μικρούς με λαμπερά και χαμογελαστά πρόσωπα... Ακούγονται και το «τσούγκρισμα» των κόκκινων αυγών, κυρίως απ' τα παιδιά που τόσο λαχταρούν τη στιγμή αυτή και που τους παραμένει αξέχαστη σε όλες τους τη ζωή, όπως κι ο Λάζαρος...

Και τέλος το τρίήμερο του Πάσχα με τους χορούς, τις επισκέψεις, τα γέλια, οι γαλατόπιτες, τα κρέατα στη σουβλά ή στη γάστρα, το τσουγκρισμα αυγών κι άλλα, κι άλλα πολλά.

Και η χαρά η ξεγνοιασιά ο γιορτασμός με την κοσμοαντάμωση συνεχίζεται την Παρασκευή και του Θωμά. Τη Δεύτερη Μέση του Πάσχα μεταφέρεται κι ο Αϊ Γιώργης αν η γιορτή πέφτει προ του Πάσχα.

Οι Γιωργάδες στις δόξες τους!

Αυτά στα πεταχτά για το Ι' οχα με άπειρες ευχές για πέρασμά του με υγεία χαρά και αγάπη.

'Ενα βιβλίο ακόμα, που αναφέρεται στα Κατσανοχώρια

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΘΕΟΔ. ΜΠΟΥΡΗ

ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΕΚΕΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ

(Ηπειρώτικη - Κατσάνικη Λαογραφία)

ΓΙΑΝΝΕΝΑ 1997

Η διακίνησή του θα γίνει από τους συλλόγους Ιωαννίνων, Αθηνών και Πειραιά. Η δε τιμή του θα είναι προτιμή σ' όλα τα βιβλάντια, γιατί επιθυμία του συγγραφέα είναι, να καληφθούν μόνο τα έξοδα του τυπογραφείου.

Συνιστώ να γίνει κτήμα όλων μας και να μη λείπει, από καμιά Κατσάνικη βιβλιοθήκη.

Σαν πρόεδρος του Συλλόγου Κατσανοχωριτών, θεωρώ υποχρεώσή μου να κάνω γνωστό στους απανταχού της Ελληνικής γης απόδημους συμπατριώτες μου, ότι μέχρι τα τέλη του προσεχούς Απριλίου, θα κυκλοφορήσει ένα καινούργιο βιβλίο, ένα λαογραφικό λογοτέχνημα, με τίτλο:

ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΕΚΕΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ

Πρόκειται για μια αξιολογική εργασία, του φίλου και συμπατριώτη μας κ. Γεωργίου Μπούρη, μέσα απ' την οποία ανάπληθα το συναίσθημα ο ανθορητισμός, η νοσταλγία και ο πόνος ενός ξενιτεμένου Κατσάνου, που με το έργο του αυτό, τίμησε τη γη των πατέρων μας.

Θεωρώ, πως η διάδοση του βιβλίου αυτού και πέραν των ορίων της Ηπείρου, είναι καθήκον όλων μας, γιατί θα εντυπωσιάζει οποσδήποτε ακόμα και τους ξένους φυσιολάτρες και θα αποτελέσει την καλύτερη προβολή του φυσικού πλούτου, που αναμφίβολα έχει να παρουσιάσει η ιδιαίτερη πατρίδα μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Συμβούλιο του Συλλόγου Κατσανοχωριτών η κοινότης Πλαίσιας και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πλαίσιας, ευχαριστούν θερμά τον κ. Αλέξανδρο Γιώτη του Χρυσοστόμου, για τη γραφική ύλη που τους προσέφερε.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΟΥ

Ο κ. Χρήστος Κανδύλης ταξίαρχος ε.α, προσέφερε ττο Σύλλογό μας το ποσόν των 20.000 δρχ. εις μνήμην της συζύγου του Δήμητρας.

ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Μετά από τις αρχαιρεσίες της 10ης Ιανουαρίου στο Καλέντζι για το ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ εξελέγησαν οι κάτωθι:

Πρόεδρος: Βασίλης Χήτας
Αντιπρόεδρος: Κίτσος Χρήστος
Μέλος: Γκρέστας Άδωνις

Επίσης οι σύμβουλοι για το ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ, εξέλεξαν για πρόεδρο τον κ. Τσόλαρο Αθανάσιο, Αντιπρόεδρο τον κ. Σκανδάλη Γεώργιο και Μέλος του κ. Τάσση Χρήστο.

Όλους τους παραπάνω η εφημερίδα μας τους συγχαίρει και εύχεται κουράγιο και δύναμη, να φέρουν εις πέρας το δύσκολο έργο τους.

Εκλεκτά συγγράμματα Κυκλοφορεί στα καλά βιβλιοπωλεία το πολύκροτο βιβλίο του συμπατριώτη μας

ΒΑΓΓΕΛΗ Δ. ΠΑΝΤΑΖΗ ΟΜΗΡΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

1. Εξομηρισμός της Αρχαίας Ελλάδας και Το πρόβλημα των

Μυκηνών
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΤΗ,
ΑΘΗΝΑ 1996

Απαραίτητο στους Εκπαιδευτικούς των Τριών Βαθμίδων, στους Επιστήμονες κάθε κλάδου και στους θιασώτες των Αρχαιοελλήνων της Ιστορικής Εποχής.

Η εφημερίδα μας και οι φίλοι του συγχαίρουν θερμά το Συγγραφέα και Ερευνητή της Ομηρικής γεωγραφίας από την Πολιτική γεωγραφία της ιστορικής αρχαιότητας.